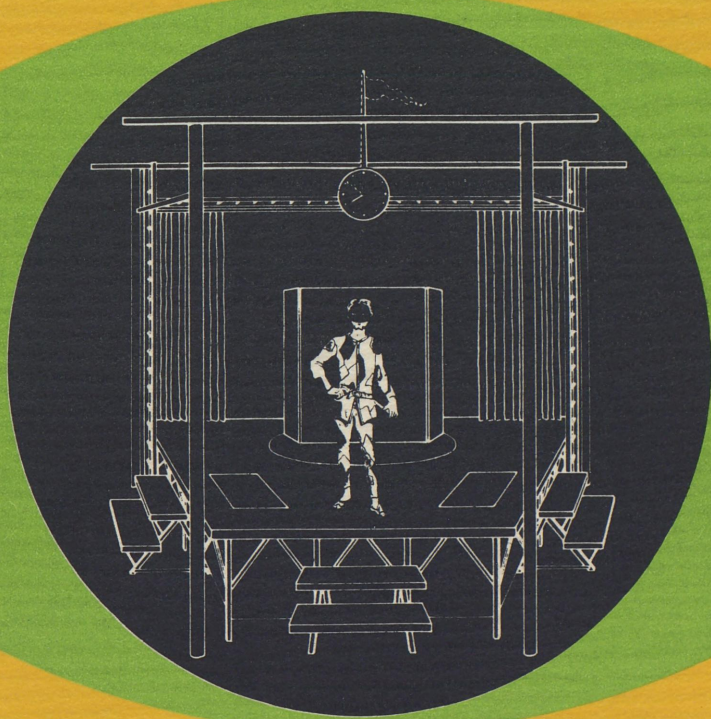

MØRE OG ROMSDAL REGIONTEATER
TEATRET VÅRT
TVILLINGENE

(The Comedy of Errors)
av *William Shakespeare*

HØSTEN 1972

Guy Krohg.

Antifolus fra Syd — og fra Nord.
Kostymeskisse

Riksteatret har i alle år sett det som sin oppgave å gi distriktene det beste teatertilbud. Dette har vi forsøkt å løse gjennom våre egne oppsetninger, med forestillinger fra de faste teatrene og med utenlandske gjestespill.

Men for å komme inn i miljøene og for å nå til utkantstedene, lanserte vi i 1969 overfor Teaterkomitéen av 1968 idéen om regionteatre i de distrikter som hadde stor kulturaktivitet. Et av disse distriktene var Møre og Romsdal.

Da Teaterkomitéen leverte sin innstilling i 1970, var den helt i overensstemmelse med vårt opplegg. Endel fram og tilbake var det riktignok da departementet skulle utarbeide proposisjonen for 1972, det store spørsmål var tidspunktet for gjennomføringen av regionteatret. Kirke- og undervisningskomitéen i Stortinget skrev i sin innstilling:

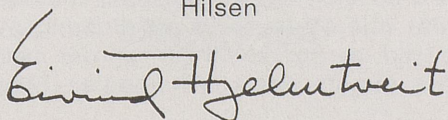
«Komitéen mener at regionteatertanken er så verdifull at en snarest mulig må komme i gang med prøve-drift på ett av de stedene som har vært antydnet. Komitéen mener — alle forhold tatt i betraktning — at Møre og Romsdal er den region som bør ha første prioritet når det gjelder opprettelse av et nytt regionteater. Komitéen vil derfor foreslå at det opprettes et regionteater for Møre og Romsdal i Molde allerede fra høsten 1972.»

Stortinget sluttet seg enstemmig til dette forslag. Et meget vel kvalifisert ensemble, som dere skal stifte bekjentskap med i dag, sto klar. Ja, vi hadde i tro på at regionteatertanken ville slå igjennom, allerede hatt et givende samarbeid i 2 år om planene for dette regionteatret.

Bare det beste må være godt nok for distriktene — det ensemblet dere i Møre og Romsdal har fått — er det, og til ensemblet vil jeg si: Mer spennende og interessant region finnes ikke.

Til publikum og ensemble: Lykke til.

Hilsen

sjef for Riksteatret

KJÆRE ALLE SAMMEN

Velkommen! Vi sier velkommen alle sammen til «Teatret Vårt» og dets første forestilling i Møre og Romsdal! «Teatret Vårt» har vi kalt oss fordi vi håper at dette virkelig skal bli vårt teater — et teater for alle i fylket, publikums like meget som skuespillernes. I nesten to år har vi arbeidet med planene for dette regionteater. Nå er planene virkeliggjort, nå er teatret her, og nå er det opp til oss alle hvorvidt dette skal bli et teater som har sin naturlige plass og betydning i Møre og Romsdal. Vi må sammen — publikum og skuespillere — skape det, forme det, gi det en profil forhåpentligvis like markant som landsdelens egen. For dette skal ikke være et mer eller mindre tilfeldig omreisende teaterensemble med et uforpliktende forhold mellom publikum og skuespillere. Landets første regionteater er en utfordring til alle i fylket. Vi i «Teatret Vårt» har hatt utspillet, — nå søker vi kontakt, kritikk og hjelp. Det er nødvendig. Vi trenger det.

Men først vår forestilling! Hva er det vi så aldeles på egenhånd har valgt som åpningsforestilling ved denne historiske begivenhet? — Vi ville gjerne markere at det var nettopp teater vi kom med, det er teater som er vårt utgangspunkt, vår bakgrunn og vår kjærlighet. Oppgavene rundt i fylket vil uten tvil bli mangfoldige og varierende, men selve teatret vil og må forbli kjernen i vår virksomhet. Vi ville derfor gjerne åpne med noe av det mest teatrale vi kunne finne — og hvem er mer egnet til å presentere teater enn nettopp mesteren selv? I William Shakespeares «The Comedy of Errors» eller «Tvillingene» som vi kaller skuespillet, fant vi en komedie breddfull av teater. En komedie vi kunne bearbeide og tilrettelegge for vårt lille ensemble, og for vårt ønske om å presentere mangfoldig, men enkelt og menneskelig teater.

«Tvillingene» er en forvekslingskomedie. Shakespeare er ublu nok til å kalle den «The Comedy of Errors» — altså selve forvekslingskomedien, den som slår alle andre forvekslingskomedier av marken. Og sant nok, her er forvekslinger i overmål. I tillegg til Plautus* ene identiske tvillingpar, innfører Shakespeare et tvillingpar til, og forvekslingene avløser hverandre i et sinnrikt og sinnsvakt mønster. Det er til sine tider noe så groteskt og grusomt over denne vanvittige rad av forvekslinger at det fører tanken hen til våre dagers absurde komedier. Men selv om

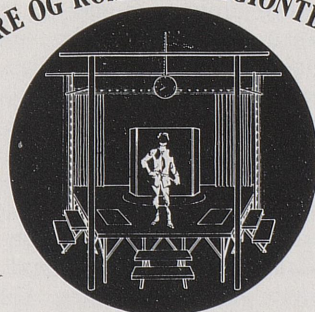
vi kaller komedien både absurd og grusom, og ser paralleller til våre moderne dramatikers virkelighetsoppfatning, forteller «Tvillingene» oss også noe om den evig menneskelige streben, vår higen etter egen identitet og fullbyrdelse. Shakespeare skrev nok sorte komedier, men han fulgte dem til soloppgang! — I skuespillet følger vi Antifolus fra Syd i hans jakt på sin egen bror, i jakten på seg selv. Vi ser ham i en fremmed by, omgitt av hva han tror er skrømt og syner, men som tilsynelatende (og egentlig?) også er hans gamle venner. Han vandrer omkring, søker sin tvilling og vet han søker seg selv. Og her finner vi i «Teatret Vårt» gjenklang for noe av vår egen situasjon. Vi er også på reise i et fremmed land — ja, Møre og Romsdal er nok nytt land for de fleste av oss — og hva søker vi her om ikke annet enn vår tvilling, oss selv?

Kjære publikum! På vår medbrakte lille Shakespeare-scene vil vi spille et spill i teatrets og tvillingenes tegn. Vi vil leke en lek med illusjonen, en lek som bare kan lekes i teatret, som er teatret. Sammen med dere vil vi forsøke å skape en teaterkveld vi alle kan kalle vår. Vi presenterer for dere noe av det edleste teatret kan by: en komedie av William Shakespeare. Og skulle dere likevel gå skuffet bort så slå ikke hånden av oss. Vi kommer igjen!

Velkommen, kjære venner —

Hilsen alle oss i «Teatret Vårt»

MØRE OG ROMSDAL REGIONTEATER

TEATRET VÅRT

HILSENER TIL MØRE OG ROMSDAL REGIONTEATER

Regionteatertanken er av forholdsvis ny dato i Norge. Den ble opprinnelig lansert av Riksteatret, og siden tatt opp av Teaterkomitéen av 1968. Så vel Kirke- og undervisningsdepartementet som Stortinget har sluttet seg til prinsippet om en spredning av teatervirksomheten på landsbasis gjennom en suksessiv utbygging av regionteatervirksomheten. Hålogaland Teater ble etablert høsten 1971, og nå er regionteatret i Møre og Romsdal en realitet.

Regionteatrene vil gjennom sin målsetting og sitt virkefelt være en utfordring og et eksperiment i en kulturell distriktsutbygging i åra som kommer.

Det er min overbevisning at om vi så vel på det sentrale som på det lokale plan kan gi vekstmuligheter for den bevisste entusiasme og innsatsvilje som ligger bak regionteatertanken, vil dette nye kulturpolitiske eksperiment slå varig rot i norsk jord.

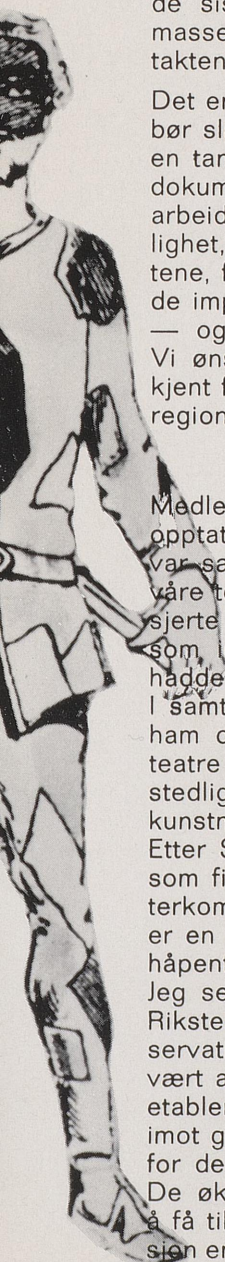
Jeg ønsker regionen og de som har påtatt seg å føre dette nye tiltak frem, — lykke til i sitt arbeid.

Bjartmar Gjerde

Det er i ferd med å skje noe i norsk teaterliv og norsk kulturliv. Det åpnes en ny fast scene — utenom Oslo, i det såkalte utkant-Norge. Inntil i dag har de fleste ansett det som halsløs gjerning å opprette noen fast scene utenom de største byer. I mellomkrigstiden var det i mange år bare faste teatre i Oslo og Bergen. Den inngrodde tradisjon at teatre var «hoffteatre» i fyrstens hjemby har holdt seg opp til vår tid. Fortsatt sverger mange til ideen om scenekunstens sentralisering i en hovedstad ved et veldig kulturelt kraftfelt som landet ellers soler seg i avglansen fra. Det er opp til teatret i Møre og Romsdal å bevise at hoffteater-tanken er død og maktesløs og å innlede en ny æra i norsk kulturliv, hvor inspirasjon, ny kraft og friske ideer kommer fra nye strøk og unyttede kilder. Men det fosser ikke frem av seg selv, som fra en innesperret oljekilde. Man må forberede seg på hardt arbeid og langvarig strev. Men hva gjør det om man har et mål å kjempe mot, et hyggelig miljø å arbeide i og selv få prege. Gå endelig ikke trett og sviakt ikke utfordringen. Både teatrets personale og dets publikum tar på seg en nasjonal oppgave som følges med spent oppmerksomhet. Dere avgjør om det skal bli en episode i norsk teaterliv, eller historie. De norske teatres forening ønsker lykke til og et hjertelig velkommen i norsk teater — for scenekunstens og folkets skyld.

Arnljot Strømme Svendsen

Norsk Teaterleder-Forening konstaterer med fryd at det er lagt en provins til norsk teaters landskap. Etter at det levende teater i noen år var på defensiven og måtte oppgi det ene teaterlokale etter det annet, blant annet i Oslo, har utviklingen lykkeligvis de siste årene vært en annen. Publikum finner at massemediene ikke kan erstatte den levende kontakten mellom skuespiller og tilskuer i samme rom.

Det er bred politisk enighet om at kulturinstitusjonene bør slå seg ned og arbeide ute i befolkningen. Det er en tanke som ser aldeles riktig ut på ethvert offisielt dokument. Det vi nå håper er at dette teatret må få arbeidsvilkår, slik at det slipper å være noen alminnelighet, slik at det kan gi utviklingsmuligheter for talentene, for dem som er i stand til å ta imot og omsmelte de impulsene som kommer fra kontakt med regionen, — og som kan bli livgivende for alt norsk teater. Vi ønsker teatret lykke til med sitt distrikt, som er kjent for positiv vilje og evne til å satse. Og vi ønsker regionen til lykke med sitt teater.

Norsk Teaterleder-Forening

Medlemmene av Teaterkomiteen av 1968 var sterkt opptatt av flere sider ved norsk teatervirksomhet. Vi var særdeles meget opptatt av at distriktene utenom våre teaterbyer fikk et bedre teater tilbud. Dette engasjerte oss på en egen måte i Riksteatrets virksomhet, som nntil da hadde vært den institusjon som best hadde levet opp til dette kulturpolitiske distriktsønske. I samtaler med Riksteatrets sjef og medarbeidere av ham oppstod ønsket om at det ble etablert regionteatre på enkelte sentrale steder i vårt land, hvor den stedlige befolkning selv hadde lagt for dagen både kunstnerisk vilje og økonomisk forståelse for tanken. Etter Stortingets vurdering ble det Møre og Romsdal som fikk det første regionteater. Som formann i Teaterkomiteen av 1968 ønsker jeg hjertelig tillykke. Det er en klar honnør å bli utpekt som det første av forhåpentlig flere regionteatre.

Jeg ser den nære kontakt mellom «Teatret Vårt» og Riksteatret som en stor fordel. Som et relativt konservativt menneske frykter jeg ikke — slik det har vært antydnet — at Riksteatrets medvirkning ved slike etableringer innebærer noen fare for ensretting. Tvertimot gjør denne ordningen det uendelig meget lettere for de teatre som skal etablere seg å komme igang. De økonomiske forpliktelser man har påtatt seg for å få til dette teater, håper jeg skal bli mer en inspirasjon enn en byrde.

Gunnar Hellesten

FRA «ROMSDALEN»
Av BJØRNSTJERNE BJØRNSON

— — —

— — Hvor stort det er! Jeg blir aldri ferdig.
De største tanker fra liv og sagn
strømmer mot synet og prøver iherdig
inntrykkets velde å favne og måle, —
indiske myter, Dantes helvet,
dramer som Shakespeare mot himlen hvelvet,
Æschylos' torden melder seg kry,
Beethovens mektige symfoni, —
vide seg, heve seg, dampe, stråle —:
— som myre-småflid og kolibri-snakk
de triller tilbake; — jeg ber dem stanse!
Det er som ville i hansker og frakk
en herre by bergene opp å danse.
Nei frist dem ikke; men gi deg hen!
Da skal du spore
at du blir større iblant de store.

— — —

Dette er Romsdalens strie land!
Nå er jeg hjemme.

Alt som jeg ser, har øye og stemme.
Og folket? Jeg kjenner hver eneste mann,
om aldri jeg så ham. H e r er han tolket:
kjenner du fjorden, kjenner du folket.
E n er fjorden midt i et slag,
e n a n n e n er han en solskinnsdag
i høyeste sommer,
når stille i strålende fryd han kommer,
og alt som har navn,
bare han ser det, han tar det i favn,
speiler det, vugger det, —
var det så fattig som gråstens-mosen,
var det så flyktig som bekke-osen.

A, for en glans! Å, en fortryllelse
over hans åpne bønn om unnskyldning
for hva som var! Og uten omhyllelse
tilstår han alt; i inderlig hyldning
speiler og spiller
ømt han bergenes høye billed.

— Tenker de gamle: Han er ikke ond;
vrede og glede i rikere menn
han eier enn andre; — er ikke falsk,
men likesel, lunefull, hastig — romsdalsk!

Fjellene vet det! De kjenner slekten!
De så den kløve
oppefter rabben med sigd for foret.

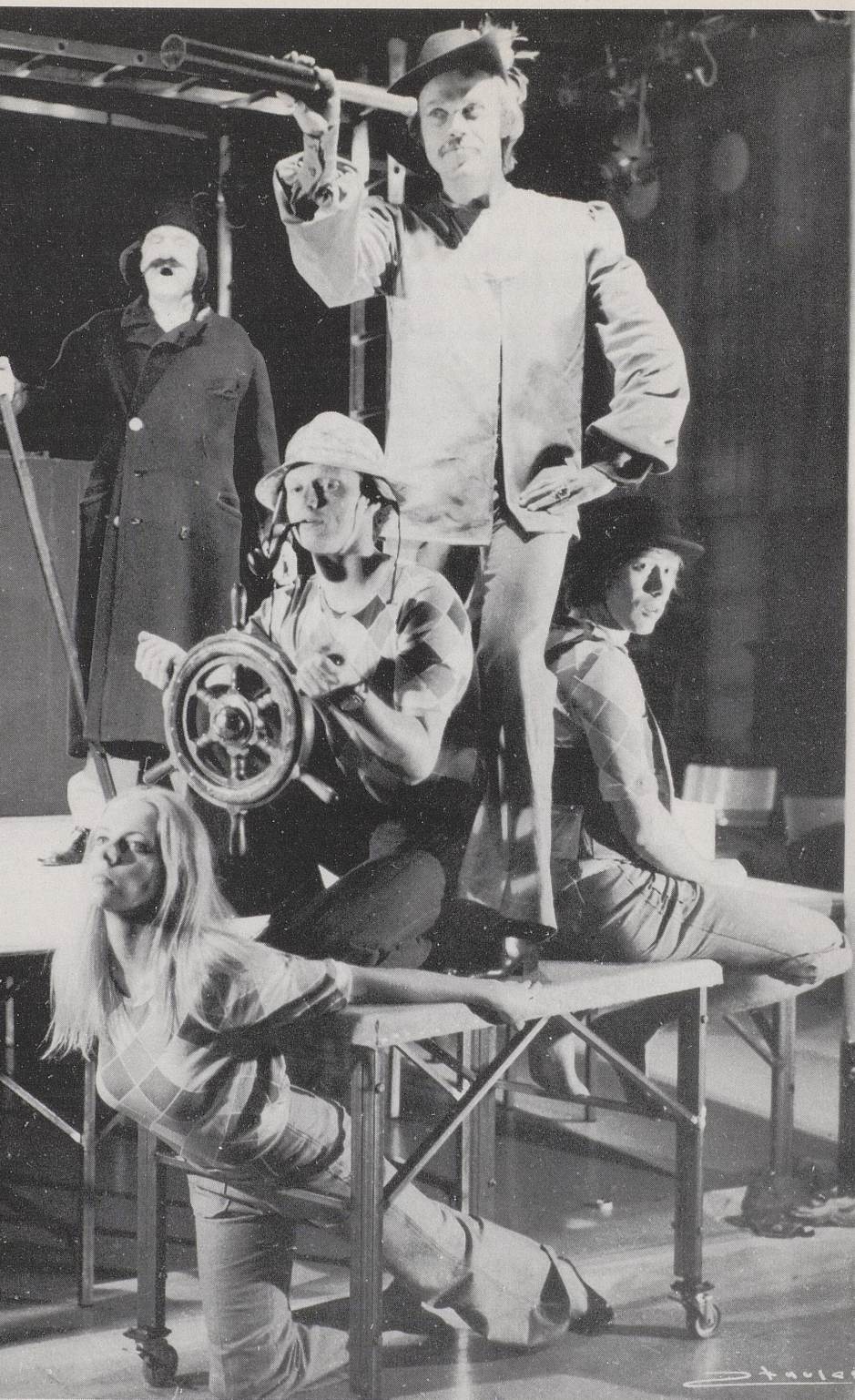
De så den slite
vondt under fisket og vinne lite,
grøfte i myren og pløye i bakken,
baske med steinen om kapps med Blakken.
De så den feile,
stangvis som bukken,
utemmet, drukken —
men aldri gi seg, — til topps med seilet!

Bygdene skifter; men ta dem i bolk;
livlige sinn, som lengsler er lagt i,
sangfulle dyp, men bølgeaktig':
kastevinds-fjordene farvet sitt folk.

Vikingætt, jeg hilser ditt rede!
Høybygd er veggen, havgulv her nede,
solrøk i hallen av fosser og skodde,
tjeldet i grønt så langt I nådde.
Vikingætt, jeg hilser deg selv!

Det koster, innunder så høye hvelv,
en langsam kamp for å føle seg herre;
ei alle det maktet ennå dessverre.
Det koster å løfte fjordenes arv
fra vellystig favn til kraft i sin tarv.
Det koster; — men den som kan det, blir mann.
Jeg vet det, det går an.

Da Bjørnson skrev dette diktet, dekket
Romsdalen både Møre og Romsdal!

REGIONTEATRET, TILBUD OG UTFORDRING

Selve området, Møre og Romsdal, blir stilt overfor et tilbud og en utfordring gjennom konstitueringen av landets første regionteater. Vårt fylke er — kanskje mer enn de fleste andre fylker — blitt bekjent for å være splidaktig med seg selv. Nå har dette sine historiske og geografiske forklaringer, og man skal ikke legge for mye i det. Vi som en stund har vært engasjert i forskjellig slags kulturarbeid i Møre og Romsdal, vet at vi kan arbeide godt sammen. Vi er opptatt av de problemer vi skal være med å løse, ikke av hvor vi kommer fra. Men regionteatret er en spesiell utfordring i dette rikssamlingsjubileets år. Vi skal nemlig ikke bare samle vårt eget fylke om en oppgave; vi står ansvarlig overfor hele landet med dette første regionteaterforsøket.

I den innledende fasen har folk flest vært opptatt av stedet der dette teatret skulle plasseres, ikke bare fylket, men vertskommunen. Det blir jo gjerne oppfattet som en fjær i hatten å få en eller annen ny institusjon knyttet til sitt navn. Det var imidlertid Riksteatret selv som pekte ut vertskommunen så å si på grunnlag av rene tallopgaver. Molde har faktisk kunnet oppvise en bemerkelsesverdig oppslutning om Riksteatrets forestillinger. Grunnene til dette er mangfoldige. Men ett er sikkert: Det har også ligget arbeid bak, f. eks. av teatrets kontaktmann ved skolene, lektor Tor Melsæther.

Selvsagt kommer regionteatret som et nytt, spennende tilbud, men sannelig er det også en ny utfordring som vil kreve innsats og forpliktelser. Så mye mer kreves det samling om Møre og Romsdal Regionteater. Riktignok må skuespillerne få bo på ett sted, og ett sted må det være et «teaterverksted», der de kan «snekre» stykkene sammen. Men bare en liten brøkdel av produksjonen skal spilles her. Den alt overveiende del skal vises rundt om i hele regionen, og fortrinnsvis på steder som tidligere ikke har kunnet få besøk av Riksteatret.

Her er tilbudet og utfordringen. Først og fremst kreves det teater-PR, eller la meg heller kalle det teaterpedagogisk virksomhet. De oppgaver som er oppgitt for regionteatrets virksomhet, viser et vidt perspektiv. Kontakt med skolene, oppsøkende teater ved siden av de regulære turnéer, dvs. sosiale institusjoner skal også få besøk og endelig hjelp til amatørteaterarbeid. For meg ligger det nært å understreke den betydningen regionteatret kan få for skolene, og da ikke bare ved framvisning av skuespill. Dette er forresten en side ved arbeidet som krever en særlig

innsats av skolens egne folk. Det kreves introduksjon og utnytting av forestillingene om de skal gi impulser i undervisningen. Hvert sted må ha sin kontaktmann eller -kvinne i skolen. Like viktig kan regionteatrets direkte bidrag til undervisningen bli — ved besøk i timene og ved kursvirksomhet.

Andre vil legge vekt på hjelp til amatørvirksomheten. Her er det nemlig et spørsmål om inspirasjon til forskjellige lag, særlig slike som forsøker å aktivisere ungdom. Om man ikke nettopp går inn for skuespill, så har dramatisering og mimisk fremstilling vist seg å være et virkningsfullt kommunikasjonsmiddel.

For ganske mange mennesker er moderne teater — likhet med selve ordet kultur — blitt stående til skrekk og advarsel. Det er noe gravalvorlig, uforståelig eller fint noe. Sannelig innebærer også regionteatret som tilbud en utfordring til kultur-PR. Her gjelder det å få bukt med fordommer og gi ethvert samfunnsmedlem kulturbevissthet på det grunnlag han står. I den såkalte fylkeskulturplanen for Møre og Romsdal opereres det derfor med et meget vidt kulturbegrep. Hovedretningslinjene som her trekkes opp, kan kaste lys også over regionteatrets virksomhet: Menneskelig utvikling og medmenneskelig kontakt, forbindelse og samarbeid mellom fylkets distrikter, «regionalisering», dvs. desentralisering av initiativ, myndighet og ansvar, samspill mellom de forskjellige kulturytringer og endelig aktivisering.

Det blir en oppgave for regionteatret å skape kontakt med de forskjelligste lag av folket i Møre og Romsdal. Noen har behov for lokale innslag i forestillingene, andre for den folkelige humor. Noen må overbevises om at de gjennom store dramaer blir stilt overfor livets alvorligste spørsmål. For så vidt er de to første stykkene som regionteatret i Møre og Romsdal setter opp, illustrerende: William Shakespeares fornøyelige lystspill «Tvillingene» og Kaj Munks dype religiøse drama «Ordet».

Livet selv er tilbud og utfordring. Det står til oss å ta imot og sette krefter inn i regionalt samspill med det som er «ære verdt».

Per Amdam.

The Inns of Court, de fire juristkollegiene, har lange tradisjoner i engelsk historie. Bildet viser hallen i The Middle Temple der «Helligtrekongersaften» ble spilt innendørs første gang år 1602. «Tvillingene» var blitt oppført i Grays Inn, altså i en lignende møte- og spisesal, 28. desember 1594. En samtidig kilde forteller om spillopper og liv blant publikum og på scenen!

«The next grand night . . . The Ambassador came . . . about nine of the clock at night . . . There arose such a disordered tumult and crowd upon the stage that there was no opportunity to effect that which was intended. . . . It was thought good not to offer anything of account, saving dancing and revelling with gentlemen. And after such sports, a Comedy of Errors (like to Plautus his *Menaechmi*) was played by the players. So that night was begun and continued to the end in nothing but confusion and errors; whereupon it was ever afterwards called 'The Night of Errors'.»

Nøyaktig ti år etter ble stykket oppført ved hoffet — «The plaie of Errors», forfatter: Shaxberd. Men så gikk vel hundre år for

Henry og Thomas Placide
som de to Dromioer, London
1860.

«To ansikter ligner hverandre;
ingen av dem forårsaker latter
alene, men sammen gjør de det,
på grunn av sin likhet.»

Fra Pascall: «Tanker».

Andrew Leigh og Frank Tickle som
Dromioene, London 1934.

Radio Times Hulton.

OM «TVILLINGENE»

Jeg tror den underliggende grunn til suksessen er at Shakespeare var betatt av blandingen av komikk og skrekk som ligger i temaet. Det følger sann skrekk med ideen om to personer med samme identitet, slik som i Poes grufulle fortelling om en pike som viser seg å være en reinkarnasjon av moren, som døde da hun fødte henne. Og som i visse gamle sagn fra forskjellige land, især fra Kina. Alle normale personer (og særlig Shakespeare) legger så stor vekt på menneskelig individualitet, at de viker fra tanken på at den kan forsvinne. Og fordi det intenst morsomme ligger nær opp til det alvorlige, vil en sterk likhet mellom personer få oss til å grøsse akkurat idet denne likhet virker mest underholdende.

Fra G. R. Elliot: «Weirdness in
The Comedy of Errors».

Fra Edward Sutherlands film «The Boys from Syracuse», 1940.

OM «TVILLINGENE»:

Identitetstemaet er her forbundet med temaene risiko og slektskap. For å søke gjenforening med de bortkomne familiemedlemmene, setter Antipholus sin egen identitet på spill. Dette må han gjøre for han kan bare finne sinnsro hvis det fulle slektskapet blir opprettet igjen. Og så vil den nåværende identitet bli borte, eller forvandlet, slik en vandråpe søker en annen. Når Adriana bruker et lignende bilde i 2. akt, 2. scene, er det for å vise hvordan identiteten blir borte i ekteskapsforholdet, og blir erstattet av en ny identitet, hvor den ene også er den andre.

Fra Harold Brooks: «Themes and Structure in *The Comedy of Errors*».

I «Hamlet» kommer en skuespillertrupp til Kronborg for å avlede, adspredde prinsen. Dette gir Polonius kjær anledning til en lang utlegning om Thalias kunst. Disse skuespillerne er de beste i verden hevder han blant meget annet, «for dem er Seneca ikke for tung og Plautus ikke for lett. Både i fri og lovbundet kunst er de makeløse». Begge romerne var god latin for Shakespeares publikum. Deres stykker ble spilt av skolegutter, studenter og omreisende skuespillere, oppført for høy og lav. Intet skuespill var visstnok mer populært i Europa på 1500-tallet enn Plautus's «Menaechmi», komedien om tvillingbrødrene som forveksles inn-til det utrolige. Og med dette stykket, som igjen var romerens versjon av en gresk — tapt — original, er vi inne på kveldens forestilling. For det var nettopp «Menaechmi» som var Shakespeares viktigste kilde for «The Comedy of Errors» eller «Tvillingene» som «Teatret Vårt» har valgt å kalle sitt spill. Shakespeare har også hentet ideer fra et annet av Plautus's skuespill, «Amphitruo» — der to sett nøyaktig like menn opptrer! Et tredje motiv fant han hos sin landsmann Gower. I fortellingen «Apollonius of Tyre» finner vi opprinnelsen til historien om Ageon og Aemilia.

Shakespeare byr på mange gåter, og har forårsaket atskillig detektivarbeid. Man spør seg for eksempel om han kjente Plautus på originalspråket eller i oversettelse. Ben Jonson slo fast at vennen William kunne «smalle Latine and lesse Greeke», men kanskje skal vi heller legge vekt på det faktum at Shakespeare som sønn av en aktverdig borger antagelig har fått solid skolegang, og har måttet pugge Plautus som del av sitt latinpensum.

Morsommere er det kanskje å merke seg et trekk i Shakespeares arbeidsmåte som vi med sikkerhet kan si noe om. «Tvillingene» er kanskje det aller første skuespill han skrev, en gang i perioden 1588—1593. Det er interessant å se at han helt fra begynnelsen henter den ytre handling fra andre. Egentlig er jo Shakespeare den største av alle gjendiktere. Gang på gang skulle han gripe et stykke kjent tekst — eller en idé fra tidens litterære felleseie — og ut fra noen magre anslag fylle sitt dikt med liv og alt menneskelig slik bare han har evnet det . . .

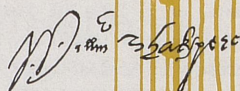
«Tvillingene» deler skjebne med alle store dikteres ungdomsverker: sammenligningens forbannelse eller velsignelse. Man gransker og finner at ennå hadde kunstneren lang vei å gå, eller man forsker og påviser at her er alt i emning, kronbladene i ferd med å foldes ut. Enkelte har da slått fast, og har latt det bli med det, at «Tvillingene» er en ung dikters glitrende lek, et bravurnummer rent teknisk. Det skal megen kløkt til for å la de riktige mennesker møtes på de gale steder (eller omvendt) uavlatelig og med stor effekt. Andre igjen viser at spillet ikke bare er lek, at den muntre intrige vises mot en broget bakgrunn, mot brytninger i menneskene og blant menneskene. Forvekslingene og letingen på det ytre plan har sin parallell i en dypere søken, det vi med et

presenterer:

Tvillingene

(The Comedy of Errors)

Av

Oversatt av

JOHAN BORGEN

Bearbeidet av ensemblet

Instruktør og koreograf: KJETIL BANG-HANSEN

Scenograf: GUY KROHG

Komponist: EGIL MONN-IVERSEN

Teknisk ledelse: ALEX ROALD

Lyssetting: ØRJAN WIKLUND

Rekvisitør: LISBETH NILSSEN

«Teatret Vårt» ønsker å rette en spesiell takk til sceneinstruktør SAM BESEKOW. Uten hans hjelp og villige assistanse kunne ikke denne forestilling blitt til.

Dersom dere i salen ønsker å treffe oss på og bak scenen etter forestillingen, vil vi gjerne — om forholdene gjør det mulig.

PERSONENE:

Antifolus fra Syd,
en ung mann på jakt etter
sin bror

Dromio fra Syd,
hans tjener også på jakt
etter sin bror

Antifolus i Nord,
en ung mann som har glemt
sin bror

Dromio i Nord,
hans tjener som også har
glemt sin bror

Losen,
en ganske alminnelig los

Politiet,
en ikke helt alminnelig
politimann

Adriana,
en temperamentsfull pike gift
med Antifolus i Nord

Luciana,
hennes tilsynelatende milde
søster

Ageon,
en ulykkelig kjøpmann fra Syd
med en tragisk fortid

Angelo,
en døvhørt gullsmed

Kokkepiken Nanette,
en pike som lever opp
til sine boller

Heksedoktor Klyp,
mer heks enn doktor

Hertug Solinus,
sjef i Nord

Aemilia,
en verdig abbedisse med
mystisk fortid

Ellers medvirker hele «Teatret Vårt» som alt mulig.

En glad pause.

OLA B. JOHANNESSEN

KNUT WALLE

OLA B. JOHANNESSEN

KNUT WALLE

KJETIL BANG-HANSEN

NILS VOGT

KIRSTEN HOFSETH

GRETE NORDRA

PER GJERSØE

PER GJERSØE

MARIT GRØNHAUG

KJETIL BANG-HANSEN

ALEX ROALD

RØNNAUG ALTEN

Forts. fra s. 15

moderne, kanskje allerede forslitt ord, nevner som identitetssøken. Men om dette står det mer et annet sted i programmet. Her skal imidlertid nevnes noen eksempler, få blant mange, på at Shakespeare stadig vendte tilbake til temaer introdusert i «Tvillingene». I «Leken i Skogen» og særlig i «Helligtrekongersaften» tar han således opp flere av trådene. Også her er menneskets streben etter å finne seg selv en alvorets bakgrunn for de mange muntre forvekslinger.

Og selve rammen om dette, hans første skuespill, er dikterens tidlige variant av et mønster han må ha kjent en underlig dragning mot: skipsforliset, familien som splittes og så den lykkelige gjenforeningen til slutt. I de skjønnne komedier, eventyrspill, han avrundet sin diktergjerning med, kjenner vi igjen grunntrekk fra denne handling. I «Pericles», «Cymbeline», «Et Vintereventyr» og «Stormen» der livet er vevet inn i legendens gobelin, beveger vi oss i mangt i en verden fjern fra leken på gater og torv i «Tvillingene». Likevel er der en sammenheng. I Shakespeares siste skuespill bryter den innsikt vi aner i hans første, gjennom med visjonens kraft. Når spillet kan ende lykkelig, er det fordi de som har søkt hverandre, forenes og fordi de enkelte finner seg selv ved hjelp av hverandre. Livets orden er gjenopprettet — komedien skjedd fyldest.

Anne Midgaard

Slik kan vi tenke oss Shakespeares publikum i «The Globe»! Bildet viser en rekonstruksjon fra 1910, og er hentet fra boken «The Globe Restored, a study of the Elizabethan theatre» av C. Walter Hodges.

Forestillingene begynte ved to-tiden, man måtte spille mens det var lyst, — og publikum, unge og gamle, kvinner og menn, kom fra alle samfunnslag. Utlendinger som kom til London, merket seg et påfallende stort antall kvinner som blåste i husmorpliktene, og gikk i teater!

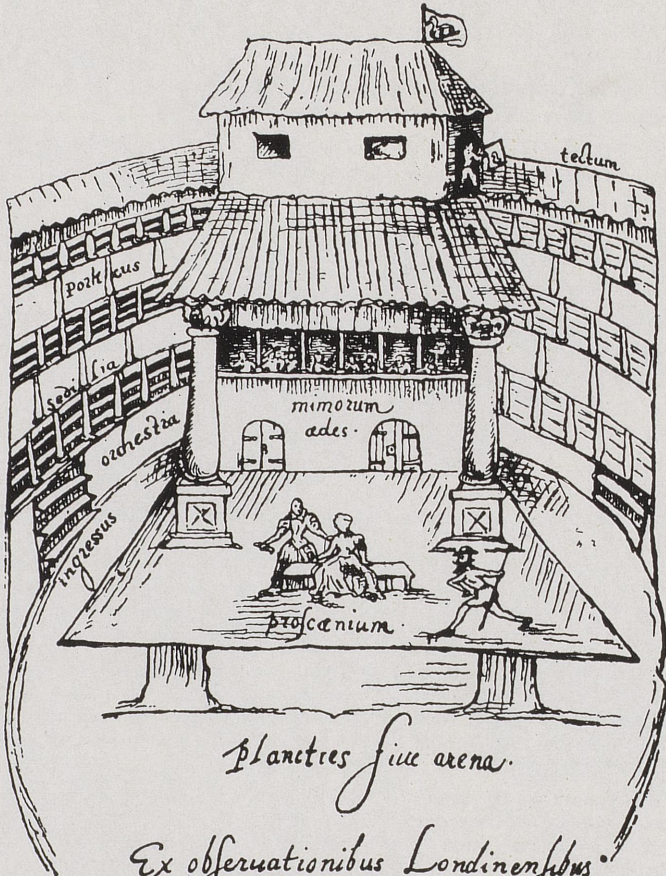
«Myndighetene og prestene anmodet håndverksmestrene om å forby svenner og læregutter å gå i teater, men det hjalp ikke. De utgjorde sammen med annet arbeidsfolk som hadde råd til å spendere en penny, men ikke mer, det publikum som trengte seg rundt scenen på bakken.

I galleriene rundt omkring satt håndverksmestrene selv med kone og barn, forretningsmenn som hadde spist middag ved 11-tiden på vertshus med kunder og venner og nå rundet av med et teaterbesøk. Her satt studenter fra juristkollegiene . . . her satt godsieiere som trivdes bedre i London enn hjemme på gården . . . I losjer nærmest scenen satt herrer og damer fra hoffet og annet fint folk.

— — —
. . . et forventningsfullt publikum, ikke ukritisk, men beredt på å more seg eller gripes, like snare til latter som til tårer, et stimulerende syn for skuespillerne.»

Fra Gunnar Sjögren: «Shakespeares samtida och deras dramatik».

William Shakespeare

Planities sive arena.

*Ex observationibus Londinensibus
Johannis De Witt*

DET INDRE AF SWAN-TEATRET
Tegning af Jan de Witt 1596

I 1596 var hollenderen de Witt på besøk i London. Han gjorde da denne skissen av The Swan, et av teatrene langs Themsens bredd. Og her aner vi igjen en bro fra Shakespeares London til Møre og Romsdal anno 1972. Scenen «Teatret vårt» spiller på, taler tydelig i så måte!

DATA OMKRING SHAKESPEARE

- 1564 i april ble William Shakespeare født i Stratford-on-Avon.
- 1568 ble Shakespeares far, hanskemakeren John Shakespeare valgt til borgermester for ett år.
- 1582 inngikk Shakespeare ekteskap med den 8 år eldre Anne Hathaway.
- 1583 ble datteren Susanna født og i
- 1585 tvillingene! Hamnet og Judith. Shakespeare forlot antagelig en tid etter Stratford og sin familie for å begi seg til London.
- 1592 er vi igjen på sporet etter Shakespeare, nå etablert som forfatter og skuespiller i London.
Til perioden 1590—96 regner vi skuespillene med emner fra Englands historie, «Henry VI», 1—3, «Richard III» og «Richard II», komediene «The Comedy of Errors», «The Taming of the Shrew», «Two Gentlemen of Verona» og «Love's Labour's Lost», tragediene «Titus Andronicus» og «Romeo and Juliet».
- 1594 fikk Shakespeares skuespillertrupp ny beskytter, og ble fra nå av kalt «the Lord Chamberlain's Men».
- 1596 ble faren anerkjent som «gentleman» og fikk sitt eget våpenskjold. Skuespill fra årene 1596—1600 er de historiske skuespillene «King John», «Henry IV», 1—2, og «Henry V», komediene «A Midsummer Night's Dream», «The Merchant of Venice», «Much Ado About Nothing», «As you Like It», «Twelfth Night», og farsen «The Merry Wives of Windsor».
- 1599 ble The Globe åpnet, teatret som i mange år var hjemme-scene for Shakespeares trupp.
I perioden 1600—1608 ble de store tragediene til: «Julius Cæsar», «Hamlet», «Troilus and Cressida», «Othello», «King Lear», «Macbeth», «Antony and Cleopatra», «Coriolanus» og «Timon of Athens». Også de «mørke» komediene «All's Well that Ends Well» og «Measure for Measure» ble skrevet nå.
- 1608 kjøpte Shakespeares trupp, som siden 1603 hadde vært «the King's Men», innendørsteatret «The Blackfriars».
- 1611 trakk Shakespeare seg tilbake til sitt hus i Stratford, og her skrev han visstnok sine siste skuespill: «Pericles», «Cymbeline», «The Winter's Tale», «The Tempest» og «Henry VIII».
- 1613 brant The Globe i forbindelse med premieren på «Henry VIII».
- 1616 i april avled William Shakespeare ved døden i en alder av 52 år.

TEATER SOM LEK, TEATER SOM ARBEID

Tenk dere torvet i en liten norditaliensk landsby en het sommerdag. Solen steker, men de omreisende skuespillerne har ikke tid til å søke skyggen, for de må få satt opp sin enkle scene før kveldens forestilling. Landsbybarna vrirler rundt, nysgjerrige eldre stopper opp, og jeg med. Plutselig er jeg flere hundre år tilbake i tiden, og nå er det en skuespillertrupp, en Commedia dell'artetrupp som gjør den samme scene i stand på det samme torvet, i den samme solsteken.

Det kunne kanskje være ti skuespillere: for eksempel syv menn og tre kvinner, som spilte på torvet den kvelden for tre eller fire hundre år siden. Ikke hadde de annet enn denne ytterst enkle scene å spille på: ingen flotte dekorasjoner eller overdådige kostymer, og ingen tekst. En skisse over intrigens ytre ramme, spikret fast bak scenen, for å støtte skuespillernes hukommelse var det hele. Vi vet om mellom seks og syv hundre forskjellige slike scenarier som presenterte standardsituasjoner, for eksempel et ungt elskerpars bestrebelse på å komme sammen tross all verdens forhindringer. Det kunne forekomme enkelte ferdigskrevne, lengre replikker, men som oftest måtte skuespillerne improvisere innenfor rammen av intrigen.

Hver enkelt skuespiller spesialiserte seg på én rolle blant de skikkelsene som gikk igjen. De mange komiske tjenerne, som ble kalt «zanni», måtte ha svært allsidige talenter, og være kvikke i replikken og smidige i kroppen, for det var de som sto for det meste av underholdningen: vitsene og løyene som ble kalt «lazzi». Og det var et rent underholdnings teater, dette!

De fleste av rollene ble spilt med hel- eller halvmasker, og når ansiktstrekkene falt bort som uttrykksmiddel, måtte resten av kroppen være desto mer uttrykksfull. Det vokste opp et helt persongalleri. I sentrum for handlingen, men kanskje minst interessant, var det unge elskerpåret, som bli spilt «straight». Rundt seg, og delvis imot seg, hadde de en del sterkt stiliserte, endog karikaturmessige skikkelser, som for eksempel erkefienden: pikens aldrende far, ektemann eller verge, som het Pantalone. Han hadde trekkene til en grisk gammel skjørtejeger fra Venezia. Så var det hans lærde, pedantiske venn, juristen Il Dottore, og Il Capitano, en skrytende, men feig soldat. Han hadde stor nese, svarte barter, og navnet var spanskklingende. De livlige, påfunnsrike tjenerne, som Columbina, Arlecchino, Scapino og Pedrolino, vekket gjenkjennelsesglede og -latter ved sin bruk av dialekter og andre egen-skaper fra bestemte italienske landsdeler.

Ingen vet med sikkerhet hvor eller når Commedia dell'arte hadde sin opprinnelse, eller hvorfor den blomstret opp akkurat på 1500-tallet, men vi vet at den ble meget populær både i Italia og i utlandet. De største, mest kjente truppene var på turné i Frankrike, Tyskland, Spania, Russland og England, så det er store sjanser for at Shakespeare selv hadde opplevd «the lean and slippered Pantaloon», som han nevner i «Leken i skogen». Det var ikke å vente at et teater som var så avhengig av improvisasjonen kunne fornye seg i det uendelige. Det er snarere forbausende at det beholdt sin livskraft så lenge. Commedia dell'arte døde ut som selvstendig teaterform i løpet av det attende århundre, til tross for skuespillforfatterne Goldonis og Gozzis forsøk på å blåse liv i den. Men den ble ikke glemt, og minnene dukker stadig opp, som i de engelske julepantomimeforestillinger og i Punch-and-Judy-show, og ikke minst på pantomimeteatret på Tivoli i København. At dagens iscenesettere kan hente inspirasjon fra Commedia dell'arte er lett å forklare. Etter et par hundre år med et teater som hovedsakelig har benyttet seg av litterære tekster og det talte ord, har vi igjen fått et voldsomt behov for det spontane, det vitale, ja det folkelige i teatret. Selv om vi sitter benket i en tradisjonell, innendørs teatersal, vil vi gjerne oppleve den enkle, umiddelbare gleden som Commedia dell'arte-publikumet følte, og som beboerne i den lille italienske landsbyen føler i dag i sitt møte på torvet med Commedia dell'arte-truppens etterfølgere.

Joan Tindale.

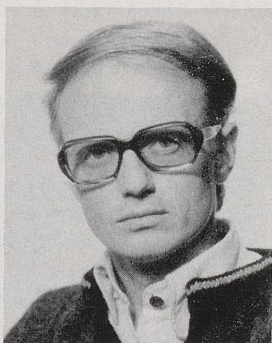

RØNNAUG ALTEN

er spådd at hun aldri skal bli bofast. Det ser slik ut. Hun har vandret fra teater til teater i Norge og Sverige, og tilhører pionerene ved Riksteatret. Som en av våre store skuespillerinner

har hun spilt alt fra klassisk tragedie til komedie og lystspill. I 1957 mottok hun Kritikerprisen for sin tolkning av Isobel i Robert Bolts «Cherrys Have» på Folketeatret. Som iscenesetter har hun løst betydelige oppgaver både ved teatret og i Fjernsynet, og hun vil ha ansvaret for «Teatret Vårt»s neste oppsetning: «Ordet» av Kaj Munk. Nevnes kan òg at hun har vært lærer ved Statens Teaterskole.

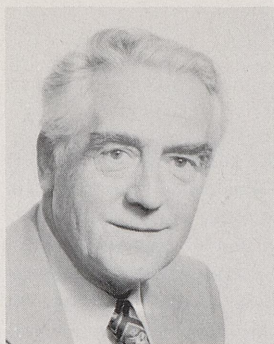
Varme Rønnaug er født ved det iskolde hav, og «havet drar». Paradiset er et nedlagt fyr på en holme i den ytterste skjærgård ved Grimstad. Dit lengter de året rundt, både hun og barna Cecilie og Pål Løkkeberg. Men først skal hun spre glede i Møre og Romsdal!

KJETIL BANG-HANSEN

hører til våre mest fremgangsrike yngre sceneinstruktører og er «Teatret Vårt»s eneste instruktør på heltid. Siden han i 1967 tok det velforbereidte skritt fra skuespiller til instruktør, har han hatt

ansvaret for et tyvetalls oppsetninger ved de fleste av landets scener, og har som få norske instruktører vært opptatt av bevegelsen i scenerommet. Spesielt har han vært engasjert av klassisk dramatik og dens funksjon i vår tid, men har også iscenesatt moderne dramatikere, barneforestillinger, en musical og har laget en rekke oppsetninger for Radioteatret. Han har lenge vært lærer og sittet i kunstnerisk råd for Statens Teaterskole, og nå i høst gir han sammen med Erik Pierstorff og Ørjan Wiklund ut en bok om en av sine Ibsen-oppsetninger. Kjetil Bang-Hansen er gift med ballettdanserinne Inger Johanne Rütter, har en irsk setter og er en fanatisk dyrker av skisporten. Han vil høsten 1972 fungere som «Teatret Vårt»s daglige leder.

PER GJERSØE,

«Peder Gjertsen» blant venner — og dem er det mange av —, skulle ikke trenge noen inngående presentasjon i Møre og Romsdal.

I tolv år turnerte han med Riksteatret fra Nordkapp til Lindesnes, og tolket et utall av skikkelser fra verdensdramatikken. Fra Peachum i «Tolvskillingsoperaen» av Brecht via Otto Frank i «Anne Franks dagbok» til Salomon i «Prisen» av Arthur Miller. Fra hans ti-års periode ved Fjernsynsteatret husker vi hans vitale talent i stykker av Beckett, Ionesco og Shakespeare.

«Gjertsen» er gruppens nestor, men den yngste av sinn. Hans entusiasme og pågangsmot er ubeskrivelig. Fire teatre har han vært med på å starte: Studioteatret, Riksteatret, Fjernsynsteatret og nå sist «Teatret Vårt»!

Vi er ikke så lite stolt av vårt flaggskip!

I aften spiller han den samme rollen som for 35 år siden, dengang i Studioteatrets oppsetning av «Tvillingene».

MARIT GRØNHAUG

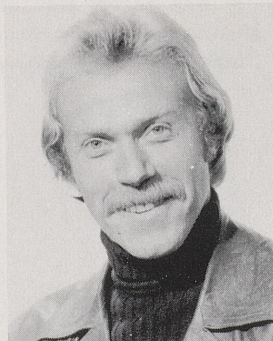
er gift med en samfunnsforsker og har to barn. Hun var først elev ved Rogaland Teater, deretter arbeidet hun ved Den Nationale Scene i Bergen, og forlot Statens Teaterskole våren 1972.

Marit sier: «Det er en stor ære for en ny, ung skuespiller å få være med på arbeidet med landets første regionteater — et prosjekt som av mange unge blir sett på som det viktigste som har skjedd i norsk teater på lenge.»

KIRSTEN HOFSETH,
født i Sulitjelma en stormfull natt
i mai, vokste opp i Trondheim.

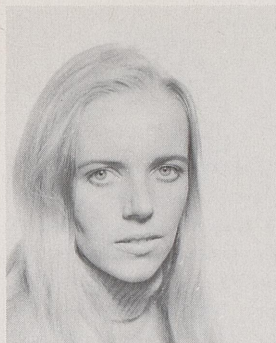
Etter en kaldsvettende og mislykket opptaksprøve ved Statens Teaterskole stakk hun av til Stockholm. Her leste hun med Gösta Terserus og danset jazzballett for penger hun tjente som nattsøster. Fra 1964 spilte hun en rekke småroller ved Rogaland Teater (med vekslende hell), og etter to år som hospitant ved Teaterskolen dro hun til Trondheim, hvor lykken smilte til det hjemvendte bysbarn. På Trøndelag Teater ventet spennende oppgaver på Kirstens mangfoldige talent; Holberg, Sofokles, Shakespeare og Strindberg. Hennes ubendige nysgjerrighet og reiselyst førte henne hit, til «Teatret Vårt» og turnélivet i Møre og Romsdal.

OLA B. JOHANNESSEN,
trønder og norgesberømt (og berømt!) for utallige opptredener i fjernsynet, har gruppe-rekord i antall mottatte seer-brev. Ikke alle inneholder anonyme trusler, hans sans for den lett ondskapsfulle vise har skaffet ham adskillige venner i TV-Norge. Innen teatret er han osloberømt for å spenne over et usedvanlig stort register. Få skuespillere behersker dramatiske Shakespeare-vers like godt som sang og dansetrinn i moderne musicals av typen «West Side Story» og «Spelemann på taket». Få iscenesettere forsyner seg av verdensdramatikken med så ulike retter som gresk tragedie og moderne pop-show. Ola B. er en av disse. Han er svært glad i mat.

Fysisk teater opptar ham sterkt. Gjennom sitt samarbeid med Henryk Tomaszewski, på Det Norske Teatret og ved studieopphold i Polen, har han fått ry som Norges fremste pantomimiker. Han er også lærer ved Statens Teaterskole.

Hvem er så denne mannen? For å finne svar på spørsmålet arbeider han. Med teater og «Teatret Vårt».

LISBETH NILSSEN

ville først bli flyingeniør, men under den første store kjærligheten kom hun på andre tanker og meldte seg inn i skolens teatergruppe. Her ble hennes største kjærlighet født: den til teatret.

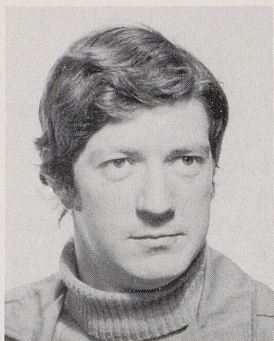
Med delvis oppvekst i England, søkte hun seg etter artium inn ved teaterlinjen ved universitetet i Exeter. Her ble hun etter tre års studier velsignet med en «Bachelor of Arts Degree». Etter rekvisitør-jobb ved Det Norske Teatret og Sommerteatret —72, blir det «Teatret Vårt» som får gleden av hennes tålmodighet og arbeidslyst.

GRETE NORDRA

startet som danserinne ved Chat Noir og Edderkoppen Teater. Den eneste teaterskole hun har vært igjennom heter Per Gjersøe. Etter studier ved denne institusjon ble hun ansatt på Folke-teatret i Oslo, hvor hun snart utmerket seg som en fin tolker av Oskar Braaten-skikkelser. I 1961 kom hun til Trøndelag Teater, og gjennom rollen som Gina i «Vildanden» og Brechts «Mutter Courage» ble hun teatrets bærende kraft. Hovedstaden bortførte henne i 1968, og fra perioden på Det Norske Teatret husker vi spesielt hennes gripende mor i Paul Zindels «Bortanfor alle våre draumar».

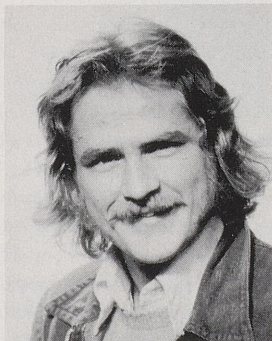
Grete tilhører den sjeldne skuespiller-kategori om hvem man aldri kan si: «Skal hun spille den rollen? — Da vet vi hvordan det blir!» Særlig innen de nyere dramatikeres verden, fra Edward Albee til Witold Gombrowicz, trekker hun stadig overraskende kaniner opp av sin fargerike teater-hatt.

ALEX ROALD

er moldenser, og følgelig den eneste i gruppen som aspirerer til tittelen «profet i sitt eget land». Han har levd i landflyktighet de senere år, tre av dem som inspisient og teknisk leder ved

Riksteatret. Underholdningsavdelingen i Fjernsynet satset dristig på en av hans ville ideer i «Montreux —71». Selv om barne- og ungdomsavdelingen ikke turde ansette ham på fast kontrakt, har han medvirket i elleve barneprogrammer i Fjernsynet. Sin hittil største suksess gjorde han i denne avdelingen: hos programinstruktør Inger Bjørnstad — hun ble hans kone. Sammen eier de datteren Mette og airdale-terrieren Fancy. Den siste med rød sløyfe.

NILS VOGT

er praktikant fra Statens Teaterskole og innfødt oslogutt. Han tok artium i 1967, og benyttet samtidig anledningen til å medvirke i årets russerevy. Dette syntes han var så morsomt at han

gjentok det året etter. I mellomtiden spilte han på Scene 7 i Oslo. Etter militærtjeneste søkte han Teaterskolen. Selvvalgt rolle ved opptaksprøven var Marcus Antonius tale ved Cæsars bære av William Shakespeare. Allikevel kom han inn. Sommeren —72 spilte han Silvius i «Teatret Vårt»s oppsetning av «Leken i skogen», og medvirket også i en underholdningsserie i Fjernsynet.

KNUT WALLE

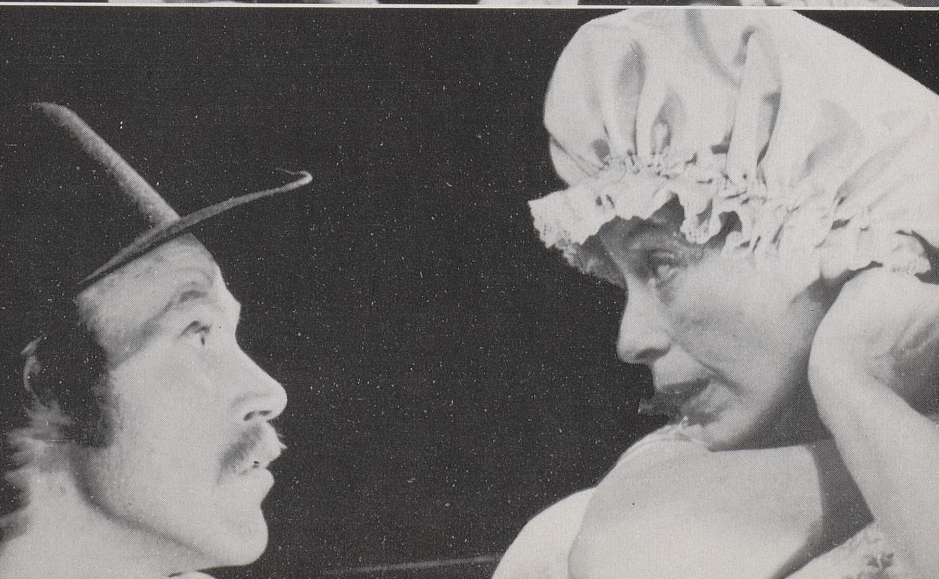
begynte sin karriere som teatersjef på eget loftsteater en gang i sin barndom i Bardu i Troms. Et teater som dessverre måtte nedlegges da billetinntekten ble så stor at naboungene i sin misunnelse truet med lensmann...

Siden har han forsøkt å fortrenge teaterbasillen ved hjelp av forskjellige realskoler og gymnas i Nord-Norge og på Sørlandet, inntil han — som han selv uttrykker det — rømte til Statens Teaterskole for fire år siden og slapp ut igjen først i våres! Han har medvirket en del i TV, bl. a. som Jeppe i underholdningsserien «Pim og Laffen» av Arne Skouen.

Han er 23 år, og får sitt første profesjonelle teaterår i Møre og Romsdal ved «Teatret Vårt».

KARTET VISER
DE STEDENE
«TVILLINGENE»
SKAL BESØKE

MEDISINEN SIER OM TVILLINGER:

ENEGGEDE TVILLINGER

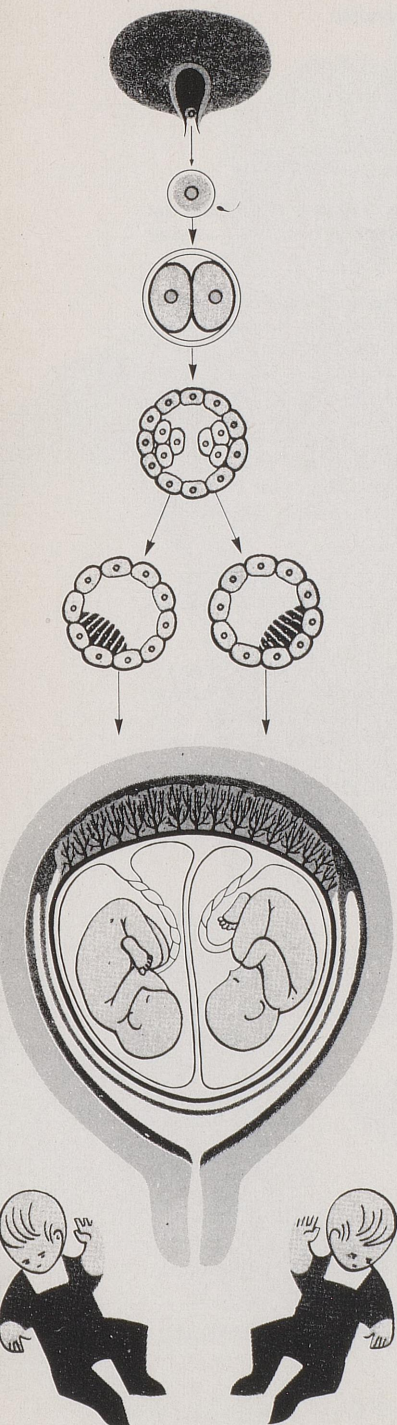
Slike tvillinger blir født som følge av at den befruktede eggcellen tidlig deler seg i to helt uavhengige celler som beholder evnen til å utvikle seg i selvstendige organismer. Dette er en evne som normalt tidlig går tapt. Alt etter tidspunktet for denne avgjørende delingen kan de framtidige éneggstvillingene ha

- separate morkaker og egginner
- felles morkake og separate egginner
- felles morkake og egghinne.

Eggcellene har i sjeldne tilfelle to eller (enda sjeldnere) flere cellekjerener. Dette forklarer hvorfor det nokså sjelden blir født éneggde tvillinger — for ikke å snakke om trillinger, firlinger og femlunger . . .

Éneggde tvillinger er alltid av samme kjønn, har samme arveanlegg og er også svært like av utseende. Hvis de vokser opp og lever i samme miljø, vil de ofte vise seg svært like både i åndelig og kroppslig utvikling og atferd.

Fra «Seksualkunnskap. Atlas over menneskets seksualliv sett på biologisk bakgrunn». Universitetsforlaget, 1971.

ASTROLOGENE SIER TIL TVILLINGENE:

(21. mai—21. juni.)

Gemini: Åpen for viten og erkjennelse.

Tvillingene er hendenes tegn. Høyre og venstre hånd er det fullkomne tegn på dualisme, dobbeltvesenet: det ene utfyller det andre.

De har en åpen dør for nye ideer. Gjennom Deres sjel blåser stadig en frisk vind. De er hvileløs, alltid søker De noe, alltid fjerner De dekker for å se hva som skjuler seg bak.

Omskiftelighet er en av Deres medfødte egenskaper: De prøver en sak fra to sider og veier ærlig resultatene mot hverandre. De er den ideelle elev. Deres innstilling er rettet mot omverdenen, og De beholder aldri Deres erfaringer for Dem selv. I Deres søken forsker De i alt som ikke berører Dem selv. Det er meningen med Tvillingenes tegn — iakttagelse av andre og utvikling gjennom bedømmelse av disse iakttagelser.

Deres livsinnhold er bevegelse. De studerer menneskene for å lære deres indre vesen og klok som De er, avslører De deres hemmelige ønsker og har lett spill med dem.

Nøkkelordet for Tvillingene er: «Jeg tenker.» Ugunstige tilbøyeligheter er snakkesalighet, sladder, halvsannheter, overfladiskhet og moralisering. De må unngå å bli «en fusker i mange fag» som i virkeligheten ikke kan noe skikkelig. Deres gode egenskaper kan gjøre Dem til et allsidig, hyggelig og vel underrettet menneske, en interessant og overbevisende taler; et menneske som i en nødssituasjon vet å handle riktig og som har en god hukommelse.

BERØMTE TVILLINGMENNESKER

Anthony Eden	12. 6. 1897
Paul Gauguin	7. 6. 1848
John F. Kennedy	29. 5. 1917
Thomas Mann	6. 6. 1875
Marilyn Monroe	1. 6. 1928
Aleksander Pusjkin	6. 6. 1799
Jean-Paul Sartre	5. 6. 1905
Robert Schumann	8. 6. 1810
Richard Strauss	11. 6. 1864
Tito	25. 5. 1892
Richard Wagner	22. 5. 1813
Hertuginnen av Windsor	19. 5. 1896

(Fra «Allers Små Bøker». Nr. 6, Tvillingene, 1966.)

Programredaktører: ANNE MIDGAARD og KJETIL BANG-HANSEN.

Omslag og midtsider: GUY KROHG.

Fotograf: STURLASON.

Trykk: Enersens Trykkeri a-s, Oslo.

Dromio fra Syd, — og fra Nord.
Kostymeskisse

10g161986

